

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. november 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-730-1017
Dok.: RAJ41193

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 140 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) (L 49), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. november 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 140 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) (L 49):

”Ministeren bedes kommentere artiklen af 13. november 2009 fra Cepos "Lømmepakken rejser spørgsmål i forhold til den Europæiske Menneskerettighedskonvention", jf. REU L 49 - bilag 29.”

Svar:

CEPOS har i artiklen omtalt i spørgsmålet anført, at det må antages, at Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1, litra b, giver fornøden hjemmel til at foretage administrative frihedsberøvelser i de tilfælde, som er beskrevet i politilovens §§ 8 og 9. CEPOS anbefaler dog at ændre politiloven således, at hjemmelen til frihedsberøvelser tydeliggøres, og at det gøres klart, at frihedsberøvelse forudsætter et forudgående (mundtligt) påbud om at ophøre med den aktivitet, der udgør en fare for den offentlige orden.

Med hensyn til forholdet mellem betingelserne for at foretage frihedsberøvelse efter reglerne i politilovens §§ 8 og 9 (som ikke foreslås ændret) og reglerne i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder om forudgående meddelelse af påbud, henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 24 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets bemærkninger, foreslås der med lovforslaget ingen ændringer af betingelserne for at foretage frihedsberøvelse efter politilovens §§ 8 og 9. Frihedsberøvelse vil således fortsat kun kunne ske for at afværge en konkret og nærliggende fare for forstyrrelse af den offentlige orden mv. eller for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Frihedsberøvelse vil fortsat kun kunne anvendes, hvis det er nødvendigt i den konkrete situation, og hvis mindre indgribende midler ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren. Frihedsberøvelsen skal endvidere fortsat være så kortvarig og skånsom som muligt, og personen skal ligesom i dag løslades, så snart de omstændigheder, der gav anledning til frihedsberøvelsen, ikke længere er til stede.

Som også anført i lovforslagets bemærkninger skal frihedsberøvelsen og dens varighed i det konkrete tilfælde være nødvendig og forsvarlig set i

forhold til den fare, der søges afværget med frihedsberøvelsen. Proportionalitetsvurderingen må antages bl.a. at afhænge af frihedsberøvelsens varighed, således at vurderingen alt andet lige skærpes, jo længere frihedsberøvelsen varer.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet ikke, at der er behov for yderligere at præcisere hjemlen for politiets frihedsberøvelse efter politilovens §§ 8 og 9.

Med hensyn til forslaget om at forlænge tidsgrænsen for administrativ frihedsberøvelse efter politilovens §§ 8 og 9 fra 6 til 12 timer har CEPOS anført, at forlængelsen næppe som sådan er i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, men at der vil kunne forekomme situationer, hvor de konkrete omstændigheder sammen med fraværet af særskilt domstolskontrol vil kunne medføre tvivl om, hvorvidt 12 timers grænsen er forenelig med artikel 5. CEPOS anbefaler på den baggrund, at forslaget om 12 timers grænsen genovervejes, og at den, hvis den indføres, gøres ufravigelig.

For så vidt angår spørgsmålet om adgangen til domstolskontrol bemærkes, at frihedsberøvelser efter politilovens §§ 8 og 9 kan indbringes for domstolene efter de særlige regler i retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, jf. besvarelsen af spørgsmål nr. 17 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a kan den, der har været frihedsberøvet, over for politiet fremsætte begæring om domstolsprøvelse af frihedsberøvelsens lovlighed, hvorefter politiet indbringer sagen for retten. Forelæggelse for retten skal finde sted inden fem søgnedage efter begæringens fremsættelse. Begæringen skal som udgangspunkt fremsættes inden 4 uger efter frihedsberøvelsens ophør. Retten drager omsorg for sagens oplysning og beskikker bl.a. en advokat for den, som har været frihedsberøvet, medmindre han eller hun selv har antaget en advokat.

For så vidt angår spørgsmålet om varigheden af en frihedsberøvelse efter politilovens §§ 8 og 9, bemærkes, at der som anført i lovforslagets bemærkninger og i den nævnte besvarelse af spørgsmål nr. 24 efter konventionens artikel 5 gælder et generelt krav om, at frihedsberøvelsen skal være proportional i forhold til det formål, der søges opnået med frihedsberøvelsen.

Det følger af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at der ved bedømmelsen af, om en frihedsberøvelses varighed er forenelig med konventionen, altid vil være tale om en konkret vurdering. I hvilket omfang en frihedsberøvelse opfylder konventionens krav til proportionalitet, vil således afhænge af de konkrete omstændigheder i sagen, og det er derfor ikke muligt at angive en bestemt tidsgrænse på forhånd.

Proportionalitetsvurderingen i konventionens artikel 5 vil både afhænge af sagens karakter og af, om det fortsat tjener et formål at opretholde frihedsberøvelsen. Som anført i den nævnte besvarelse af spørgsmål nr. 24 er disse hensyn efter Justitsministeriets opfattelse afspejlet i lovforslagets bemærkninger, som bl.a. fastslår, at den frihedsberøvede skal løslades, så snart de omstændigheder, der gav anledning til frihedsberøvelsen, ikke længere er til stede. De omhandlede bestemmelser i politiloven forudsættes endvidere i praksis anvendt i overensstemmelse med det oprindelige og det nu fremsatte lovforslags bemærkninger.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at den foreslåede 12-timers grænse ikke er uforenelig med konventionens artikel 5, og den nævnte konventionsbestemmelse kræver efter ministeriets opfattelse heller ikke, at 12-timers grænsen gøres absolut.